

Lærermanual til læringsredskaberne

Materialet henvender sig til alle elever på tværs af køn og etnicitet. Materialet i undervisningsportalen skal skabe en diskussion om de alvorlige situationer, der er rod til konflikt mellem unge og ældre og som skaber ulighed mellem kønnene. Meningen er at forebygge social kontrol, ved at give eleverne redskaber til at identificere hvilke normer og mekanismer, der skaber negativ social kontrol. Ofte vil begrebet social kontrol ikke blive adresseret direkte, men lægger til gengæld op til en refleksion.

Undervisningsportalen indeholder i øjeblikket film og podcasts, og bliver løbende opdateret med flere film. Hver film har et tydeligt beskrevet tema samt en vejledende beskrivelse af hvilket klassetrin filmen henvender sig til.

Hvem henvender materialet sig til?

Materialet henvender sig henholdsvis til elever på mellemtrinnet, udskolingen og unge i fritidsklubber og frivillige foreninger mv. . Som underviser kan du vurdere, hvilket materiale, du finder mest egnet til brug i din undervisning.

Værd at vide inden du bruger materialet

Samtaler efter SKAM er en serie af små film, der henvender sig til de ældste klasser. Filmene kredser om samtaler som 6 unge kvinder har i en vindueskarm på en skole i København. Baggrunden for samtalerne er den populære norske serie SKAM, der tog Danmark og hele Norden med storm. Serien SKAM handler om ungdomsliv på et norsk gymnasium og i seriens fjerde og sidste sæson følger man karakteren Sana. Sana er en ung norsk kvinde med marokkansk baggrund. Sana går med Hijab og er troende muslim. I serien deltager Sana i fester med sine kammerater og glæder sig til den såkaldte 'russetur', men når det kommer til kærlighed hører det til ægteskabet og dette helst med en troende muslim. En dag møder hun Youssef, der er venner med hendes bror. Selvom hun prøver at kæmpe i mod, drages hun til ham og efter mange forviklinger bliver de til slut kærestere. Dette er baggrunden for den samtale, de unge kvinder i undervisningsmaterialet har i vindueskarmen på en skole i København.

OBS: Serien SKAM kan desværre ikke længere streames på danske internettjenester. Til gengæld har SKAM universet lagt op til en myriade af fanproduktioner på de sociale medier. Der findes f.eks. en lang række fanproducerede youtubefilm, der kan danne baggrund til dig, der endnu ikke er bekendt med serien.

Til underviseren

Filmene kan bruges enten i plenum hvor du ser filmene sammen med eleverne, eller også kan materialet bruges til gruppearbejde, hvor eleverne arbejder i grupper af 2-4 personer og ser videoen på deres egen computer. Hver film har et sæt af opgaver og spørgsmål, og disse er rettet til eleverne. Du kan vælge at lave et forløb, hvor du bruger alle tre film eller også kan du vælge at fokusere i dybden på én eller to af filmene.

Materialet henvender sig til alle elever på tværs af køn og etnicitet.

Sådan faciliterer du en samtale om filmen SKAM

Det er vigtigt at materialet bruges til at skabe en bred samtale om hvordan normer opstår og skaber rammer for vores liv. Materialet henvender sig således til hele klassen på tværs af køn og etnicitet. Forsøg så vidt muligt at skabe brede refleksioner, der lægger op til at eleverne får tænkt over, hvorfor nogle normer og strukturer er som de er.

Sådan bruges materialet

Til hver film, hører der et sæt spørgsmål og opgaver til. Du kan enten bruge spørgsmålene som rettesnor for en fælles diskussion i klassen, eller bede eleverne svare på spørgsmålene skriftligt enkeltvis eller i grupper.

Klassetrin:

Filmene henvender sig primært til elever i 7.-10. klasse

Intro til deltagerne

Med den norske serie SKAM som baggrund, har Amira og Amina, Jeta og Evin og Khaterah og Hannah har samtaler i skolens vindueskarm om ting fra serien der relaterer sig til deres eget liv. De små film, lægger op til en diskussion om bl.a. kærlighed og socialliv og ikke mindst de normer der dikterer og lægger rammerne for vores liv.

FILM 1: Alkohol og fester

Alkohol og fester

Temaet for vores den første film er alkohol og fester. For mange unge mennesker, er det at mødes for at feste, en naturlig del af ungdomslivet.

Men har fester en ramme, der kan inkludere alle unge mennesker? Hvad nu hvis man ikke får lov af sine forældre til at deltage i fester - og hvad hvis man er af den type, der slet ikke bryder sig om at være i rum med fest, mange mennesker og alkohol?

Evin, Jeta, Hannah, Khaterah, Amria og Amina har samtaler om netop dette emne. Igen er samtalerne baggrund serien SKAM.

Spørgsmål og opgaver

- A) Prøv at beskrive hvilken funktion en fest har i vores socialliv. Hvorfor er det, at vi har fester?

- B) En god fest kan være mange ting, og man kan feste på mange forskellige måder. Beskriv hvad en fest er for dig. Tag gerne udgangspunkt i en fest, du selv har deltaget i. Du kan med fordel beskrive hvordan en fest du selv har deltaget i, er forløbet.

- C) **Min fest.**

Forestil dig, at du skal holde en fest for dine kammerater. Skal alle med til festen? Skal der både være piger og drenge med til festen? Færdiggør sætningen; Hvis jeg skulle holde fest...

D)

Hvad må drenge og hvad må piger?

Både Jeta og Khaterah taler om forskellen på hvad drenge og piger må i forhold til fester. Khaterah nævner f.eks. hvordan hendes fætter var med til hendes galafest. Hvorfor tror du, det var sådan for hende? Hvad bunder de forskellige regelsæt for piger og drenge, som der bliver beskrevet i videoen? Og hvad syntes du om disse regelsæt eller normer?

E) Fest og forhandling

På hvilke måder har personerne i filmen fået lov at deltage i fester. Beskriv de forskellige eksempler

F) Er fest en kulturting eller en generationsting

Hvad menes der med at fester er en kulturting eller en generationsting?

FILM 2: Forelskelse på tværs af religion og etnicitet

Hvor stor er chancen for at en muslim forelsker sig, i en ikke-muslim? Den er ret stor. Men hvad gør man, når normen dikterer at kærlighed er noget der kommer i forlængelse af et ægteskab? Og hvad betyder det, at man blandes på tværs af etnicitet og religion? For karakteren Sana, i serien SKAM, har valget ikke været nemt, om end der findes en løsning i sidste ende. Men hvad er det, der afgør hvad der er rigtigt og forkert når vi forelsker os?

Spørgsmål og opgaver

Hvis filmen ses i plenum kan spørgsmålene med fordel beskrives eller deles ud, inden eleverne ser filmen.

Hvad beskriver Amira som det vigtigste tabu i filmen?

Hvad fortæller Amina om sin religion? Hvad beskriver hun, som det hun vil tænke på først, hvis hun blev forelsket? Hvorfor tror du, det forholder sig således?

Beskriv hvad Hannah fortæller er vigtigt for hende. Beskriv hvorfor du tror, at disse ting har været vigtige for hende?

Beskriv hvilke fordele, der kan være ved at ens forældre kender til ens kærlighedsliv?

Beskriv hvorfor det nogle gange, hvis ikke ofte, er helt umuligt at dele kærlighed og knuste hjerter med sine forældre og familie?

Film 3: Kærlighed og intimitet

Kærlighed og intime relationer er fokus for sidste film.

Er det ok ikke at kysse (og have sex) inden man bliver gift?

Om begrebet social kontrol

Baggrunden for dette materiale, er at starte en samtale om social kontrol blandt de helt unge i 4. klasse og op til de ældste klasse. Social kontrol kan beskrives som adfærdsregulering, der sikrer, at bestemte normer opretholdes og ikke brydes. Når vi taler om social kontrol i æresrelaterede konflikter handler det om en række handlinger, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser en persons livsudfoldelser af hensyn til familiens ære. Det kan f.eks. være kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, sociale relationer, valg af ægtefælle eller retten til at bestemme over sin egen krop. Det kan få konsekvenser for den enkelte i form af f.eks. manglende frihed og lighed samt deltagelse i skole- og fritidsaktiviteter. Du kan læse mere om social kontrol i

Københavns Kommunes ekspertgruppes anbefalinger, via dette link:

[https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/rapport om anbefalinger fra ekspertgruppe til forebyggelse af social kontrol.pdf](https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/rapport%20om%20anbefalinger%20fra%20ekspertgruppe%20til%20forebyggelse%20af%20social%20kontrol.pdf).

Oplever du noget der bekymrer dig, eller har du brug for råd og vejledning kan du som fagperson henvise den unge til at søge hjælp hos Etnisk Ung: <http://www.etniskung.dk/For-fagfolk/Aeresrelaterede-temaer/Social-kontrol/>. Etnisk Ung har ydermere en hotline man kan benytte sig af: 70 27 76 66.